

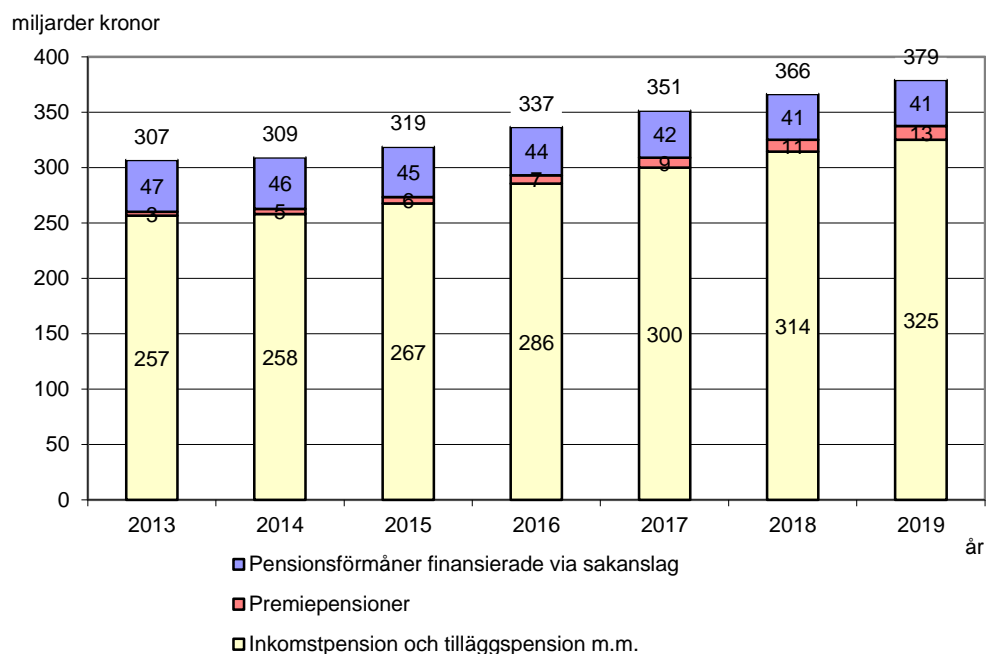
**Anslagsbelastning och prognos för anslag inom
Pensionsmyndighetens ansvarsområde
budgetåren 2015–2019**

Innehåll

Sammanfattning och inledning	3
Prognoser för inkomstindex och balanstal.....	8
Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom.....	
1:1 Garantipension till ålderspension	16
1:2 Efterlevandepensioner till vuxna	18
1:3 Bostadstillägg till pensionärer	20
1:4 Äldreförsörjningsstöd	22
2:1 Pensionsmyndigheten	25
Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	
1:5 Barnpension och efterlevandestöd	30
1:7 Pensionsrätt för barnår.....	33
Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget.....	35
Bilaga 1	Sammanfattande tabell över anslagsuppföljningen
Bilaga 2	Utgifter inom Pensionsmyndighetens ansvarsområde
Bilaga 3	Månadsfördelade prognoser för 2015

Sammanfattning

Pensionsmyndigheten har i uppdrag att redovisa utgiftsprognoser för förmåner inom dess ansvarsområde. I diagrammet nedan redovisas utgiftsutvecklingen från 2013-2019.

De totala utgifterna förväntas öka under prognosperioden, från 307 miljarder kronor år 2013 till 379 miljarder kronor år 2019. Utgifterna ökar som en följd av fler ålderspensionärer och att pensionerna ökar nominellt. Antalet ålderspensionärer beräknas öka från 2,0 miljoner år 2013 till 2,3 miljoner år 2019.

Från de antaganden som gjorts avseende balansindex beräknas följande förändringar för inkomstpensionerna (och tilläggs pensionerna efter 65 år):

Förändring av inkomstpensioner, procent

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Maj-prognos	-2,7	+0,9	+4,7	+4,2	+3,6	+2,7
Juli-prognos	-2,7	+0,9	+4,2	+2,7	+2,6	+1,4

Frånsett år 2014 prognostiseras inkomstpensionen att öka nominellt för varje år under prognosperioden. Indexeringen beräknas bli lägre för alla år 2016 – 2019 jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Prognosen för inkomstindex har sänkts för alla år efter 2015. Enligt prognosen stängs balanseringen av år 2018. I föregående prognos beräknades att balanseringen stängdes av 2017. När balanseringen stängs av används inkomstindex istället för balansindex. Prognosen har sänkts eftersom vi beaktat de regeländringar som föreslås i proposition 2014/15:125. Se vidare avsnittet Prognoser för inkomstindex och balanstal.

Prisbasbeloppet som bland annat påverkar garantipensionen minskar år 2016. Därmed kommer inkomstpensionen och garantipensionen att utvecklas åt olika håll detta år, plus 4,2 jämfört med minus 0,4 procent.

Det är en allt större andel som har ett yrkesliv med pensionsgrundande inkomst bakom sig. Därför är det en lägre andel av de nya pensionärerna som får bostadstillägg eller garantipension. Långsiktigt minskar därför antalet ålderspensionärer som får bostadstillägg eller garantipension, givet oförändrade regler. Sänkningen av inkomstpensionen vissa år, till exempel 2014, kan dock medföra kortsiktigt att antalet med bostadstillägg eller garantipension ökar något.

Tilläggsanslag

För ett anslag, *Bostadstillägg till pensionärer*, beräknas att anslagskrediten kommer att överskridas år 2015 (se bilaga 1). I budgetunderlaget begärde Pensionsmyndigheten ett tilläggsanslag för Bostadstillägg för pensionärer för 2015. Det beräknas att behovet av ett tilläggsanslag kvarstår. Prognosen för 2015 har dock sänkts något jämfört med föregående anslagsuppföljning vilket innebär att överskridandet beräknas bli lägre än vad som beräknades i föregående anslagsuppföljning. Överskridandet av anslagskrediten enligt prognosen är 14 miljoner kronor.

De viktigaste förändringarna jämfört med föregående anslagsuppföljning

Utgiftsprognoserna har sänkts ganska kraftigt från och med 2017 för de förmåner som påverkas av inkomstindex, balansindex eller inkomstbasbeloppet. Det beror på att förslagen i regeringens proposition 2014/15:125 har beaktas vid prognosen. Bland annat föreslås att inkomstindex ska beräknas på ett nytt sätt och att en ”dämpning” ska införas vid beräkning av balansindex.

Prognosändringarna kan betraktas som relativt små bortsett från de förändringar som orsakas av de ändrade indexeringsreglerna.

Administrationskostnader

Prognosen för de förvaltningskostnader som belastar anslaget 2015 är oförändrad jämfört med den prognos som lämnades i maj.

Nu beräknas de totala administrationskostnaderna för år 2019 till 1 475 miljoner kronor med prisuppräknning inkluderad. Detta är en minskning med 2 miljoner kronor (0,1 %) jämfört med föregående prognos till följd av förändrade framräkningsfaktorer. I 2015-års priser beräknas administrationskostnaderna, såväl anslags- som totalnivån, sjunka något till 2016 för att därefter ligga i princip fast över tiden

Utvecklingstakten medför att kostnaderna för avskrivningar successivt ökar under perioden. Budgetmässigt motverkar vi detta med sänkta lokalkostnader, minskad andel konsulter inom it och kundservice, och sänkta kostnader i samarbetet med Försäkringskassan. Sammantaget ger dessa förändringar en jämn kostnadsnivå över åren.

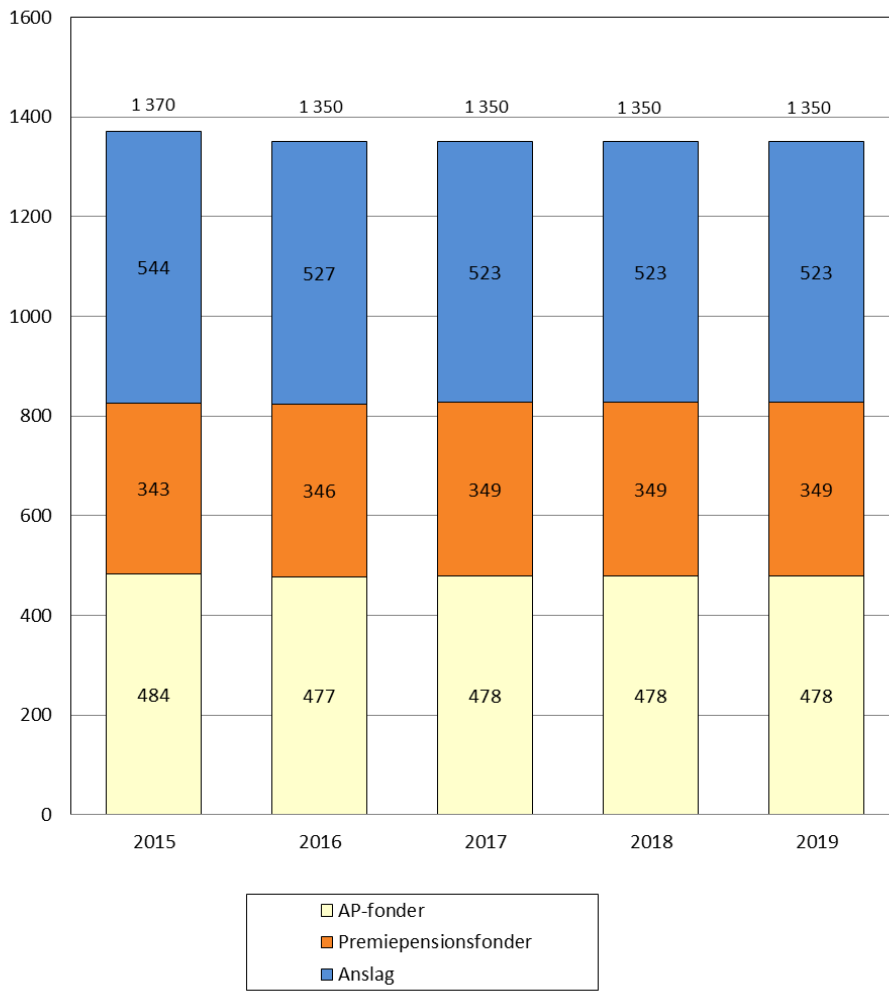
Diagrammet som följer visar administrationskostnaderna i fasta priser åren 2015-2019.

2015-07-23

Dok.bet.
Version
Dnr/ref.

VER 2015-2

Miljoner kroner

Inledning

Enligt regleringsbrev för budgetåret 2015 ska Pensionsmyndigheten senast den 27 juli 2015 redovisa utgiftsprognoser för 2015 – 2019. Utgiftsprognoserna ska redovisas i Hermes. Prognoserna ska lämnas i löpande priser. Prognoserna ska kommenteras både i förhållande till föregående prognostillfälle och i förhållande till statsbudgeten. De antaganden som ligger till grund för prognoserna ska redovisas.

Denna rapport är svar på regeringsuppdraget och redovisas genom inrapportering i Hermes.

Uppdrag

Enligt regleringsbrevet för budgetåret 2015 ska följande redovisas:

- belastning på samtliga anslag och anslagsposter redovisat totalt samt fördelat per månad
- prognoser för 2015 för samtliga anslag och anslagsposter samt för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget, redovisat totalt samt fördelat per månad
- beräkningar av samtliga anslagsnivåer och anslagsposter samt utgifter för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget för 2016 – 2019
- prognoser för balanstalet för 2016 – 2019
- prognoser för inkomstindex för 2016 – 2019
- förklaring till och analys av utfall i samband med förändringar i prognoser,
- beskrivningar av eventuella förändringar av prognosmodeller,
- prognosen för ackumulerad skuld till Riksgäldskontoret avseende räntekontokredit enligt 7 kap 4 § budgetlagen (2011:203) och hur skulden belastar anslag, respektive AP-fonderna och premiepensionssystemet samt
- användningen av den särskilda krediten enligt 7 kap 6 § budgetlagen (2011:203).

I denna rapport redovisas prognoser för åren 2015 – 2019 för anslag inom Pensionsmyndighetens ansvarsområde inom utgiftsområdena 11 och 12 samt för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget. I respektive avsnitt redovisas även en jämförelse med närmast föregående prognos.

En sammanfattande tabell för 2015 över anslagsuppföljningen inkluderande jämförelse med statens budget redovisas i bilaga 1. Utvecklingen av antal förmånstagare och av olika medelbelopp m.m. redovisas i bilaga 2. Månadsfördelade prognoser för 2015 redovisas i bilaga 3.

Prognoserna för inkomstindex och balanstal redovisas i ett eget avsnitt.

Redovisningen av ackumulerad skuld till Riksgäldskontoret avseende räntekontokredit samt användningen av den särskilda krediten redovisas i avsnitt 11.2:1 Pensionsmyndigheten.

2015-07-23

Prognosunderlag

Vi använder det mest aktuella dataunderlag som finns tillgängligt. Det innebär att statistik för juli men det ekonomiska månadsutfallet till och med juni 2015 har kunnat användas som underlag i prognosen.

Vid prognoserna tas normalt hänsyn till föreslagna regeländringar i lagda propositioner med lagförslag. Däremot tas oftast inte hänsyn till av regeringen aviserade regeländringar för vilka lagförslag saknas eftersom detaljerat underlag för beräkningar inte finns. Vi har således beaktat de förslag om ändrade beräkningsregler som finns i regeringens proposition 2014/15:125 men inte de förslag om nya regler för AP-fonderna som finns i departementspromemorian 2015:34.

Till beräkningarna har SCB:s befolkningsprognos från 19 maj 2015 använts. Vad gäller invandring har vi beaktat Migrationsverkets prognos från april 2015 men inte den prognos som kom 23 juli 2015.

Från Konjunkturinstitutet har hämtats in uppgifter med prognoser för löneutveckling och prisbasbelopp med mera. Dessa antaganden har legat till grund för eller fungerat som antaganden vid prognosberäkningarna. Den antagandebild som använts redovisas i bilaga 2.

Kontaktpersoner

Anslag	Kontaktperson
Prognoser för inkomstindex och balanstal	Stefan Granbom, Hans Karlsson
11.1:1 Garantipension till ålderspension	Stefan Granbom
11.1:2 Efterlevandepensioner till vuxna	Hans Karlsson
11.1:3 Bostadstillägg till pensionärer	Stefan Granbom
11.1:4 Äldreförsörjningsstöd	Stefan Granbom
11.2:1 Pensionsmyndigheten	Johan Söderberg
12.1:5 Barnpensioner och efterlevandestöd	Hans Karlsson
12.1:7 Pensionsrätt för barnår	Nils Holmgren
Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget	Hans Karlsson

Samtliga kan nås på telefon 0771-771 771

2015-07-23

Prognoser för inkomstindex och balanstal

Enligt regleringsbrevet för Pensionsmyndigheten ska prognoser lämnas för balanstalet och inkomstindex för 2016 – 2019.

Inkomstindex för ett år baseras på de senaste tre årens genomsnittliga realinkomstutveckling samt förändringen av konsumentprisindex mellan juni året innan och juni två år innan. Pensionsgrundande inkomster (PGI) som överstiger 0,423 prisbasbelopp ingår för individer som är mellan 16-64 års ålder.

Inkomstindex för åren 2016-2019 är beräknat utifrån Konjunkturinstitutets prognoser för konsumentprisindex och summa PGI. Pensionsmyndigheten har för dessa år gjort en prognos för antal med PGI som baseras på Konjunkturinstitutets prognos för sysselsättning. Pensionsmyndigheten har därefter färdigställt prognosen för inkomstindex för åren 2016-2019. Den antagandebild som använts till prognoserna finns i bilaga 2.

Inkomstindex år 2013 var 154,84 och år 2014 var inkomstindex 155,61, en ökning med 0,5 procent. Inkomstindex för år 2015 är 158,91, en ökning med 2,1 procent jämfört med år 2014. Inkomstindex för år 2016 är beräknat till 162,14 vilket är en ökning med 2,0 procent jämfört med år 2015. Pensionsmyndighetens prognos för inkomstindex redovisas nedan.

Prognos PGI

	Utfall				Prognos				
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Summa PGI (miljarder kronor)	1346	1398	1444	1481	1533	1599	1673	1750	1820
Procentuell utveckling	3,1	3,9	3,3	2,6	3,5	4,3	4,7	4,6	4,0
Antal med PGI (tusental)	5024	5068	5091	5112	5172	5222	5275	5346	5398
Förändring (tusental)	+32	+44	+24	+21	+60	+50	+53	+71	+52
Snittinkomst (tusental kronor)	268	276	284	290	296	306	317	327	337
Procentuell utveckling	2,5	3,0	2,8	2,1	2,3	3,3	3,6	3,2	3,0

Utvecklingen av antalet personer i åldern 16-24 som arbetar och som når över inkomsten på 0,423 prisbasbelopp per år har relativt stor betydelse för antalet med pensionsgrundande inkomst eftersom antalet med pensionsgrundande inkomst för dem som är äldre inte förändras så mycket år från år. Under lågkonjunkturen 2009 sjönk antalet med pensionsgrundande inkomst mellan 16-24 år relativt kraftigt. En viss återgång skedde under 2010 och 2011. År 2011 skedde den största antalsökningen i

2015-07-23

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2015-2

åldersgruppen 16-24 år. Antalet i den gruppen ökade med 38 000. Individer i denna åldersgrupp har i regel låga inkomster.

Antalet med PGI beräknas öka under prognosperioden. Konjunkturinstitutet prognostiserar att sysselsättningen ökar och SCB prognostiserar att befolkningen ökar relativt kraftigt. Antalet med PGI är dock relativt svårt att prognostisera eftersom det är många personer som har inkomster omkring tröskeln på 0,423 prisbasbelopp.

Summa PGI styrs främst av lönesummeutvecklingen men till viss del även av prisbasbeloppets utveckling eftersom prisbasbeloppet påverkar många socialförsäkringar m.m.

Jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning är prognosen för inkomstindex sänkt. Konsumentprisindex för juni år 2015 blev något lägre jämfört med föregående prognos. Genomsnittlig pensionsgrundande inkomst för år 2014 beräknas preliminärt bli något lägre jämfört med tidigare prognos.

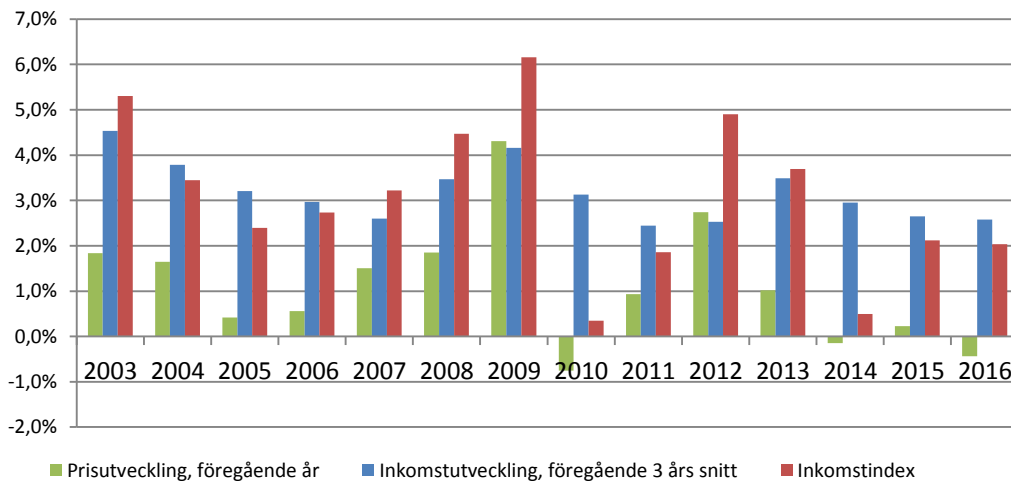
Från år 2017 är inkomstindex beräknat enligt de nya reglerna som finns i propositionen (2014/15:125) ”En jämnare och mer aktuell utveckling av inkomstpensionerna”. Inkomstindex beräknas av den anledningen bli något lägre från år 2017 jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Det beror på att tillväxttakten i konsumentprisindex beräknas öka enligt Konjunkturinstitutets prognos. Det ger ett högre inkomstindex enligt de äldre reglerna jämfört med de nya reglerna där inkomstindex beräknas enbart utifrån inkomstförändringen.

Prognos inkomstindex och dess delar

	Fastställda inkomstindex							Prognos		
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Real inkomst- utveckling, tre års snitt	1,3	1,0	1,5	1,9	1,7	2,3	2,7			
Prisförändring, juni t-1 – juni t- 2	-0,8	0,9	2,7	1,0	-0,1	0,2	-0,4			
Korrigerig av tidigare prognoser	-0,2	-0,0	0,5	0,7	-1,1	-0,4	-0,2			
Förändring av inkomstindex	0,3	1,9	4,9	3,7	0,5	2,1	2,0	3,6	3,2	3,0
Inkomstindex, ny prognos	139,74	142,34	149,32	154,84	155,61	158,91	162,14	168,01	173,36	178,58
Inkomstindex, föregående prognos							162,87	169,51	178,37	186,06

Utvecklingen av inkomstindex för ett enskilt år påverkas dels av inkomstutvecklingen men även av prisutvecklingen. Inkomstindex har därför en annan utvecklingstakt jämfört med inkomstutvecklingen. För ett enskilt år har prisutvecklingen relativt stor betydelse jämfört med inkomstutvecklingen (se diagram nedan).

Inkomst- och prisutveckling i förhållande till utvecklingen av inkomstindex

Beräkningen av *balanstalet* baseras på samma antaganden som utgiftsprognoserna. Balanstalet består av tre komponenter, avgiftstillgång, AP-fonderna (treårigt medelvärde) samt pensionsskuld. Enligt regeringens proposition 2014/15:125 kommer det också att finnas ett dämpat balanstal från och med 2017. Också flera andra regeländringar föreslås i propositionen.

Ett antagande har gjorts för utvecklingen av aktiekurserna i Sverige och övriga länder som AP-fonden har medel placerade i, främst USA och EU-länder. Det är nödvändigt att göra ett sådant antagande för att kunna beräkna AP-fondens ställning och därmed balanstalet. Vid beräkningen antas att aktier ger en överavkastning i förhållande till korta räntor på 3,5 procent, inklusive utdelningar. Efter avdrag för utdelningar innebär det att aktiekurserna under ett år beräknas att stiga med cirka en procent mer än vad som motsvarar korta räntor. Under ett innevarande år beaktas kursutvecklingen hittills under året medan den beskrivna schablonmetoden tillämpas för resten av året, med hänsyn till antalet månader som återstår av året. Förändringar av valutakurser beaktas inte i denna schablonmetod. Avkastningsantagandet är behäftat med mycket stor osäkerhet och bör inte betraktas som en ”prognos”. Även två alternativa antaganden har gjorts för kursutvecklingen för att illustrera hur detta antagande påverkar balanstalets prognos.

År 2014 steg aktiekurserna inklusive valutakursvinster med mera men exklusive utdelningar med ungefär 18 procent. Detta är ett genomsnitt för Sverige, USA och andra länder som AP-fonderna har medel placerade i. För år 2015 antas att aktiekurserna stiger med fyra procent och för 2016 och 2017 med en procent. Detta alternativ har legat till grund för beräkningen av balansindex och därmed också utgiftsprognoserna för inkomstgrundad ålderspension, garantipension, änkepension och BTP. De övriga två alternativen ska ses som en känslighetsanalys om hur balanstalet påverkas av antagandet om aktiekursernas utveckling. I det optimistiska alternativet har antagandet höjts med tio procentenheter för varje år jämfört med huvudalternativet och i det pessimistiska alternativet har det sänkts lika mycket.

Den tabell som följer redovisar de antaganden som gjorts för kursutvecklingen 2015 – 2017, balansstalet för 2015, preliminärt balansstal för 2016 och en prognos för balans-talen (och dämpade balansstal) 2017 – 2019. Något antagande om kursutvecklingen 2018 och 2019 behöver inte göras eftersom balansstalet för 2019 baseras på utfallet 2017. I tabellen redovisas också balansindex för 2015, beräknat balansindex för 2016 och en prognos för balansindex för 2017 – 2019. För 2018 – 2019 redovisas inkomstindex i tabellen eftersom vi beräknar att det inte kommer att finnas något separat balansindex dessa år.

	2015	2016	2017	2018	2019
Aktiekursernas utveckling, %					
Huvudalternativ	+4,0	+1,0	+1,0		
Optimistiskt alternativ	+14,0	+11,0	+11,0		
Pessimistiskt alternativ	-6,0	-9,0	-9,0		
Balanstalet, utfall och prognos					
Huvudalternativ	1,0040	1,0375	1,0208	1,0353	1,0258
Optimistiskt alternativ	1,0040	1,0375	1,0291	1,0498	1,0496
Pessimistiskt alternativ	1,0040	1,0375	1,0122	1,0211	1,0083
Dämpat balansstal, prognos					
Huvudalternativ			1,0069	1,0118	1,0086
Optimistiskt alternativ			1,0097	1,0166	1,0165
Pessimistiskt alternativ			1,0041	1,0070	1,0028
Balansindex, huvudalternativ	150,55	159,37	166,28	173,36	178,58

Balanstalet för 2016 har beräknats till 1,0375 men är ännu inte formellt fastställt. Även för åren 2017 – 2019 beräknas balansstalet och därmed också det dämpade balansstalet bli högre än 1,0 i alla tre beräkningsalternativen.

I den proposition som nämndes tidigare föreslås flera regeländringar. Dessa förslag har beaktats vid beräkningen. De nya reglerna påverkar balansstalet och balansindex från och med 2017.

- Inkomstindex beräknas på ett nytt sätt. Detta påverkar även balansindex. Inkomstindex beräknas bli lägre på grund av de nya reglerna vilket sänker pensionsskulden och har en höjande effekt på balansstalet.
- En dämpningsfaktor införs vid beräkning av balansindex. Detta innebär att bara en tredjedel av balansstalets avvikelse från 1,0 påverkar balansindex. Ett nytt begrepp, dämpat balansstal införs därmed. Om balansstalet är 1,03 är det dämpade balansstalet 1,01. Om balansstalet är 0,97 är det dämpade balansstalet 0,99. Denna regeländring har således på kort sikt en minskande effekt på balansindex under en balanseringsperiod om balansstalet är högre än 1,0 men en höjande effekt om balansstalet är lägre än 1,0.
- Omsättningstiden beräknas på ett nytt sätt. Detta minskar avgiftstillgången och därmed balansstalet och balansindex. Hur stor effekten blir är dock lite osäkert. Vi har räknat med att omsättningstiden minskar med 2,9 procent (0,9 år) för 2015 jämfört med nuvarande regler. Detta påverkar balansstalet för

2015-07-23

2017. För åren därefter antar vi en ytterligare minskning av omsättningstiden jämfört med vad den skulle ha blivit med nuvarande regler.

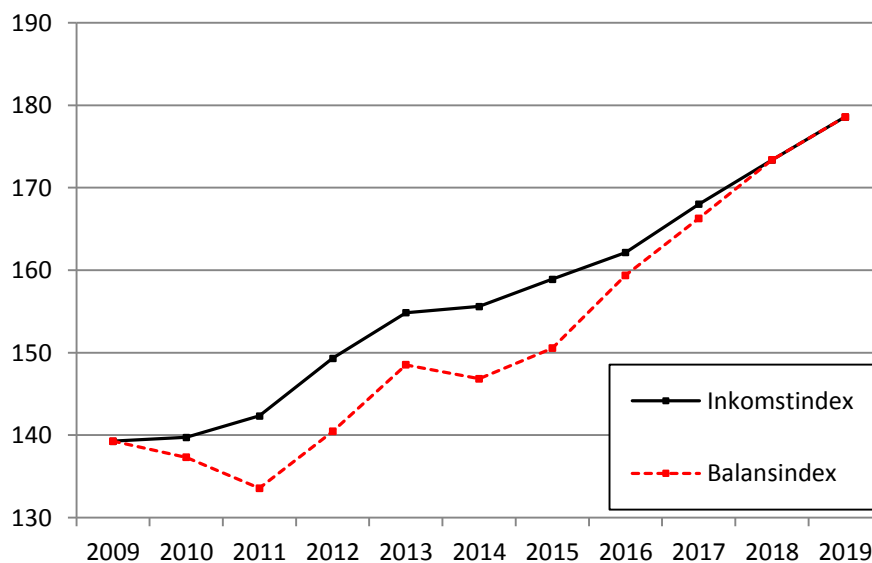
- Pensionsskulden för aktiva och pensionärer ska beräknas på ett nytt sätt. Detta har sänkt pensionsskulden för aktiva men höjt pensionsskulden för pensionärer. Sammantaget har pensionsskulden sänkts de flesta åren på grund av de nya reglerna vilket har haft en höjande effekt på balanstalet och balansindex.
- Utjämningsformler har tagits bort vid beräkning av omsättningstid, avgiftstillgång och AP-fonden. Detta har lite olika effekt på balanstalet för olika år.

Den sammantagna effekten av dessa regeländringar beräknas bli att balanstalet sänks de flesta åren på kort sikt. Balansindex kommer enligt de nya reglerna att påverkas av det dämpade balanstalet. Det dämpade balanstalet beräknas bli betydligt lägre än balanstalet enligt de tidigare reglerna under prognosperioden.

De år då balanstalet (och det dämpade balanstalet) blir högre än 1,0 räknas inkomstpensionerna upp med mer än vad som motsvarar den vanliga följsamhetsindexeringen såvida inte balanseringsperioden har upphört. Detta gäller för 2015 och beräknas också gälla för 2016 och 2017. Det beräknas att balanseringsperioden upphör 2018. Då kommer inkomstpensionerna att indexeras med inkomstindex enligt beräkningen. Formellt kommer det inte att finnas något balansindex för 2018 och 2019. I tabellen ovan anges inkomstindex för de åren. Även i det optimistiska alternativet upphör balanseringsperioden 2018. I det pessimistiska alternativet har balanseringsperioden ännu inte upphört år 2019 enligt beräkningen.

Diagrammet som följer visar utvecklingen och prognoser för inkomstindex och balansindex (huvudalternativet).

Inkomstindex och balansindex 2009 – 2019

Jämfört med föregående anslagsuppföljning har prognosen för balanstalet sänkts för 2017 och 2019 men höjts något för 2018. Det dämpade balanstalet som kommer att ligga till grund bör balansindex enligt propositionen beräknas för alla åren 2017 – 2019 bli lägre än balanstalet enligt föregående prognos.

2015-07-23

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2015-2

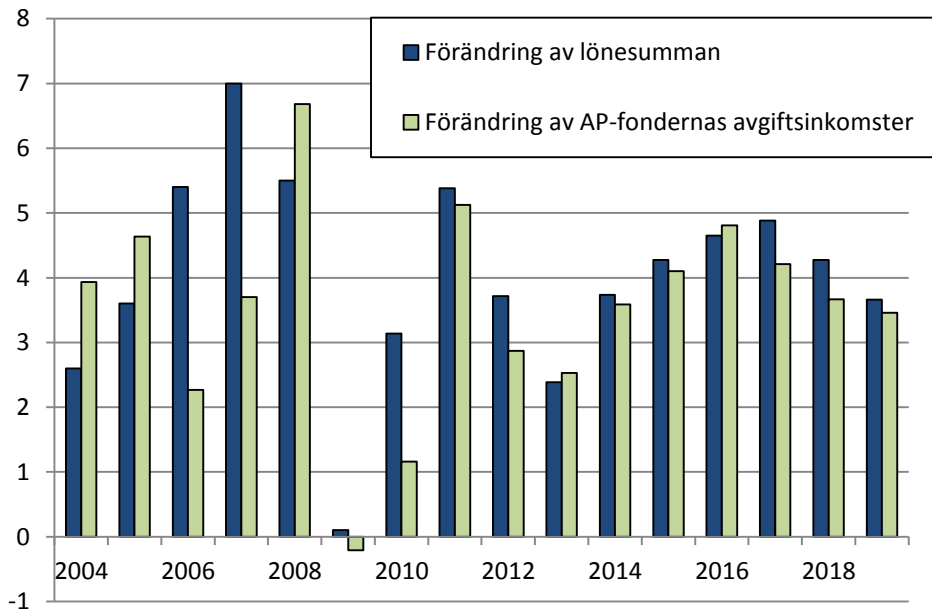
Prognosen för avgiftstillgången har sänkts ganska kraftigt för 2017 – 2019. Detta beror främst på de ändrade reglerna för beräkning av omsättningstiden men vissa år har även borttagandet av utjämningsreglerna sänkt avgiftstillgången.

Prognosen för AP-fondernas fondkapital påverkas av att utjämningsregeln för beräkning av AP-fondernas fondkapital i balansstalet har tagits bort och att beräkningsantagandet för aktiekursernas utveckling under 2015 har sänkts beroende på utvecklingen under det senaste kvartalet. Den sammantagna effekten är att prognosen för fondkapitalet har höjts för 2017 och sänkts för 2018 och 2019.

Prognosen för pensionskulden har sänkts vilket främst beror på de ändrade reglerna för beräkning av inkomstindex och pensionsskuld.

Tillgångarna består till största delen av avgiftstillgången. Avgiftstillgångens utveckling styrs av AP-fondernas avgiftsinkomster, omsättningstiden och även vissa utjämningsregler som vi dock antar kommer att tas bort från och med 2017. Det antas att omsättningstiden kommer att minska relativt kraftigt 2017 på grund av de nya reglerna. AP-fondernas avgiftsinkomster består av en arbetsgivaravgift och egenavgift samt en allmän pensionsavgift och en statlig ålderspensionsavgift. Arbetsgivaravgiften och den allmänna pensionsavgiften påverkas av lönesummans utveckling. Egenavgiften kan ha en annan utvecklingstakt men den avgiften utgör bara några procent av AP-fondernas avgiftsinkomster. Den statliga ålderspensionsavgiften utgör för närvarande knappt tio procent av AP-fondernas avgiftsinkomster. Den påverkas till exempel av utvecklingen inom sjuk- och arbetslöshetsförsäkringarna. Den statliga ålderspensionsavgiften har ofta haft en låg men ojämn utvecklingstakt. AP-fondernas avgiftsinkomster har därför ökat i långsammare takt än lönesumman för de flesta åren. Det beräknas också gälla för de flesta prognosåren. För år 2016 beräknas dock att avgiftsinkomsterna kommer att öka något mer än lönesumman. En jämförelse mellan lönesummans utveckling och AP-fondernas avgiftsinkomster redovisas i diagrammet som följer.

Förändring av lönesumman respektive AP-fondernas avgiftsinkomster jämfört med året innan, procent

Tabellen som följer visar de komponenter som ingår i balanstalet och en jämförelse med föregående prognos. Beloppen anges i miljoner kronor.

		Avgifts- tillgång	AP- fonderna ¹	Summa tillgångar	Pensions- skuld	Balanstal	Dämpat balanstal
2016	Utfall	7 380 199	1 066 665	8 446 864	8 141 277	1,0375	
2017	Ny prognos	7 468 221	1 223 388	8 691 609	8 514 248	1,0208	1,0069
	Föregående prognos	7 643 216	1 168 957	8 812 173	8 522 678	1,0340	
2018	Ny prognos	7 817 231	1 217 409	9 034 640	8 726 512	1,0353	1,0118
	Föregående prognos	8 084 660	1 235 687	9 320 347	9 021 199	1,0332	
2019	Ny prognos	8 142 070	1 207 200	9 349 270	9 114 382	1,0258	1,0086
	Föregående prognos	8 525 908	1 257 517	9 783 425	9 497 032	1,0302	

¹Medelvärde för tre år 2016. Från och med 2017 AP-fondernas marknadsvärde 31/12.

Följsamhetsindexering m.m.

Alla inkomstpensioner samt tilläggspensioner efter 65 års ålder är följsamhetsindexerade. Detta innebär att pensionerna räknas om vid varje årsskifte med förändringen av inkomstindex efter ett avdrag på 1,6 procentenheter. Om balanseringen är aktiverad används ett så kallat balansindex i stället för inkomstindex.

År 2014 räknades tilläggspensioner över 65 år samt inkomstpensioner ned med 2,7 procent men i år har de blivit uppräknade med 0,9 procent. Även för åren 2016 – 2019 beräknas de bli uppräknade nominellt. Genom att räkna bort effekten av förändringen av prisbasbeloppet kan ”real” förändring av inkomstpensionerna beräknas. Inkomstpensionerna beräknas öka reallt till och med 2018 men minska något 2019.

Tabellen nedan visar effekten av följsamhetsindexeringen 2015 – 2019 enligt huvudalternativet ovan. Förändringen för inkomstpension gäller också tillägspension över 65 år.

	2015	2016	2017	2018	2019
Förändring av inkomstindex, %	+2,1	+2,0	+3,6	+3,2	+3,0
Balanseringseffekt	+0,4	+3,7	+0,7	+1,0	0,0
Förändring av balansindex, %	+2,5	+5,9	+4,3	+4,3	+3,0
Nominell förändring av inkomstpensionerna, %	+0,9	+4,2	+2,7	+2,6	+1,4
”Real” förändring av inkomstpensionerna, %	+0,7	+4,7	+1,3	+0,4	-1,8

Balansindex är lägre än inkomstindex på grund av de negativa balanseringarna 2010, 2011 och 2014. Balanseringseffekten blev positiv åren 2012, 2013 och 2015. Detta beräknas också ske 2016 – 2018. Enligt beräkningarna kommer indexeringen att återställas 2018. Då blir balansindex lika med inkomstindex, dvs. formellt kommer det inte att finnas något balansindex detta år. Därmed blir balanseringseffekten detta år +1,0 procent trots att det dämpade balanstalet beräknas bli 1,012. Även år 2019 beräknas balanstalet och därmed också det dämpade balanstalet bli större än 1,0 vilket innebär att det inte blir någon balansering detta år enligt beräkningen.

Sänkningen av den inkomstgrundade pensionen 2010 – 2011 och 2014 höjde garantipensionen för dem som hade både inkomstgrundad pension och garantipension. När inkomstpensionen sänks tillkommer det även en del nya ”garantipensionärer” som hamnar under brytpunkten för garantipension. De får dock låga belopp i garantipension. Balanseringen har därför en höjande effekt på utgifterna för garantipension och även BTP. Vissa änkepensioner påverkas också av balanseringen.

Prisbasbeloppet beräknas öka under perioden 2017 – 2019 efter att ha varit nästan oförändrat under några år. Höjda prisbasbelopp har en höjande effekt på utgiftsnivån för garantipension till ålderspension, garantipensioner till efterlevandepension, äldre-försörjningsstöd, efterlevandestöd samt tillägspension före 65 års ålder. Inkomstindex beräknas också öka. Det påverkar inkomstgrundade efterlevandepensioner inklusive barnpensioner. Höjningen av inkomstindex höjer också pensionsrätten för barnår.

Tabellen nedan visar de fyra viktigaste indexen inom pensionssystemet för åren 2013 – 2019. De tre förstnämnda är prognostiserade av Pensionsmyndigheten medan prisbasbeloppet är prognostiserat av Konjunkturinstitutet. Indexen redovisas också i bilaga 2. Åren 2018 – 2019 kommer det formellt inte att finnas något balansindex enligt beräkningen men man kan uttrycka det så att balansindex är lika med inkomstindex dessa år.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Inkomstindex	154,84	155,61	158,91	162,14	168,01	173,36	178,58
Balansindex	148,53	146,84	150,55	159,37	166,28	173,36	178,58
Inkomstbasbeloppet	56 600	56 900	58 100	59 300	61 500	63 400	65 300
Prisbasbeloppet	44 500	44 400	44 500	44 300	44 900	45 900	47 400

Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

1:1 Garantipension till ålderspension

Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

2015	2016	2017	2018	2019
15 745 300	14 343 700	13 268 300	12 834 900	12 962 700

Analys

Antalet ålderspensioner beräknas öka under åren 2015–2019 eftersom stora födelseårgångar då fyller 65 år. Nya ålderspensionärer har inkomstgrundad pension i betydligt större utsträckning än äldre ålderspensionärer. De nya ålderspensionärerna har också högre genomsnittlig inkomstgrundad pension än vad äldre pensionärer har. Det är en allt större andel som har ett yrkesliv med pensionsgrundande inkomst bakom sig. Därför är det en lägre andel av de nya pensionärerna som får garantipension. Detta medför att antalet garantipensioner som tillkommer under ett år är färre än antalet som upphör genom dödsfall. Antalet garantipensioner minskar därmed på lång sikt.

Balanseringen inom inkomstpensionssystemet har en höjande effekt på utgifterna för garantipension, se tidigare avsnitt om prognoser för inkomstindex och balanstal. Prisbasbeloppet beräknas öka under de flesta åren 2015-2019. Det har en höjande effekt på utgiftsnivån.

Ungefär 771 000 ålderspensionärer beräknas ha garantipension vid mitten av år 2015. År 2014 var det 786 000 ålderspensionärer med garantipension. Minskningen av antalet mellan 2014 och 2015 beror bland annat på att inkomstpensionen räknades upp med 0,9 procent år 2015 medan prisbasbeloppet bara ökade med 0,2 procent. Många personer blir av med garantipension när inkomstpensionen ökar. Antalet ålderspensionärer med garantipension beräknas att minska ytterligare till 723 000 år 2016 på grund av högre indexeringstakt för inkomstpensionen. Antalet garantipensioner beräknas därefter minska till 652 000 år 2019.

Genomsnittligt garantipensionsbelopp beräknas sjunka till 2016 för att därefter plana ut. Minskningen beror på att nytillkommande pensionärer har lägre garantipension i genomsnitt än vad de som avlider har. Utplaningen under slutet av prognosperioden beror på att prisbasbeloppet beräknas öka från och med 2017 efter att ha varit nästan oförändrat under flera år dessförinnan.

2015-07-23

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2015-2

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i maj 2015.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2015	2016	2017	2018	2019
Föregående prognosbelopp	15 745 300	14 333 700	12 962 300	12 392 000	12 245 700
Överföring till/från andra anslag					
Ändrade makroekonomiska antaganden		+10 000	+306 000	+440 900	+713 000
Volym- och strukturförändringar				+2 000	+ 4 000
Ny regel					
Övrigt					
Ny prognos	15 745 300	14 343 700	13 268 300	12 834 900	12 962 700
Differens i 1000-tal kronor	0	+10 000	+306 000	+442 900	+717 000
Differens i procent	0	+0,1	+2,4	+3,6	+5,9

Ändrade makroekonomiska antaganden

Utgifterna för garantipension påverkas främst av prisbasbeloppet men indirekt även av inkomstindex/balansindex (ju lägre balansindex desto högre garantipensioner).

Prognosen för prisbasbeloppet är sänkt för åren 2016, 2018-2019 jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Det har haft en sänkande effekt på utgiftsprognosen.

För åren 2016-2019 är balansindex/inkomstindex sänkt jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Det har haft en höjande effekt på utgiftsprognosen för garantipension.

Volym- och strukturförändringar

För åren 2018-2019 beräknas att antalet förmånstagare blir något högre jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Det beror på SCB:s nya befolkningsprognos.

2015-07-23

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2015-2

1:2 Efterlevandepensioner till vuxna

Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

2015	2016	2017	2018	2019
12 427 300	11 915 200	11 488 800	11 019 000	10 472 900

Från anslaget finansieras änkepension, allmän omställningspension, förlängd omställningspension och särskild efterlevandepension samt garantipensioner till dessa förmåner. Änkepension svarar för drygt 90 procent av utgifterna.

Analys

Änkepensionssystemet är under avveckling. År 2014 minskade antalet änkepensioner med ungefär 10 900. För 2015 – 2019 beräknas att antalet änkepensioner de flesta åren minskar med mellan 11 500 och 12 000. Antalet änkepensioner var ungefär 291 000 i genomsnitt under 2014 och beräknas till 232 000 år 2019.

Antalet garantipensioner till änkepension beräknas minska från 8 200 i genomsnitt under 2014 till 3 100 år 2019.

Antalet allmänna omställningspensioner blev ungefär 3 800 i genomsnitt år 2014. Antalet beräknas minska till 3 600 år 2019.

Antalet förlängda omställningspensioner var ungefär 2 700 i genomsnitt 2014. Under perioden 2015 – 2019 beräknas antalet vara ungefär 2 800. Antalet garantipensioner till förlängd omställningspension beräknas minska med någon procent de flesta åren.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i maj 2015.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2015	2016	2017	2018	2019
Föregående prognosbelopp	12 446 100	11 986 500	11 656 700	11 370 000	10 951 700
Överföring till/från andra anslag					
Ändrade makroekonomisk antaganden	0	-52 400	-136 100	-305 900	-420 400
Volym- och strukturförändringar	-18 800	-18 900	-31 800	-45 100	-58 400
Ny regel					
Övrigt					
Ny prognos	12 427 300	11 915 200	11 488 800	11 019 000	10 472 900
Differens i 1000-tal kronor	-18 800	-71 300	-167 900	-351 000	-478 800
Differens i procent	-0,2	-0,6	-1,4	-3,1	-4,4

Ändrade makroekonomiska antaganden

De inkomstgrundade efterlevandepensionerna påverkas av inkomstindex. Garantipensionerna påverkas främst av prisbasbeloppet men indirekt också av inkomstindex (ju högre inkomstindex desto lägre garantipensioner). Inkomstindex har störst inverkan på utgiftsprognosen. Prognosen för inkomstindexet har sänkts för åren 2016 –

2015-07-23

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2015-2

2019 jämfört med föregående anslagsuppföljning. Prognosen för prisbasbeloppet har sänkts för åren 2016, 2018 och 2019.

Utgifterna påverkas också av balansindex. För änkor födda under något av åren 1930 – 1944 finns en garantinivå för änkepension som baseras på ankans ålderspension och den avlidne makens teoretiska ålderspension. Dessa änkepensioner höjs om balansindex höjs och vice versa. Vissa änkepensioner som inte omfattas av garantiregeln kan däremot sänkas vid ett höjt balansindex och tvärtom. Än så länge är det dock färre änkepensioner som tillhör den gruppen. Jämfört med föregående anslagsuppföljning har prognosen för balansindex sänkts för 2016 och 2017. För åren därefter kommer det inte att finnas något separat balansindex enligt beräkningen.

Volym- och strukturförändringar

Prognosen för antalet änkepensioner har sänkts medan prognosen för antalet förlängda omställningspensioner har höjts något jämfört med föregående anslagsuppföljning.

1:3 Bostadstillägg till pensionärer

Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

2015	2016	2017	2018	2019
8 642 100	8 404 300	8 176 500	7 981 000	7 822 200

Analys

Långsiktigt minskar antalet ålderspensionärer som får bostadstillägg (BTP). Det beror på att många BTP-tagare är äldre ålderspensionärer och att nytillkomna ålderspensionärer har en högre medelpension. Det är en allt större andel som har ett yrkesliv med pensionsgrundande inkomst bakom sig. Med reallönetillväxt krävs färre år med förvärvsarbete för att komma över gränsen där bostadstillägg är bortreducerad av inkomstgrundad pension. Under de senaste femton åren har reallönetillväxten i snitt per år varit drygt två procent. För yngre ålderspensionärer stiger också den genomsnittliga tjänstepensionen relativt kraftigt över tid (7 procents ökning per år mellan 2006-2012 i åldern 65-69 år enligt SCB:s inkomststatistik). Därför är det en lägre andel av de nya pensionärerna som får bostadstillägg. En annan tänkbar förklaring till att andelen med BTP minskar är att den genomsnittliga förmögenheten bland pensionärer har vuxit.

Balanseringen inom inkomstpensionssystemet har en höjande effekt på utgifterna för bostadstillägg, se tidigare avsnitt om prognoser för inkomstindex och balanstal.

Boendekostnadernas förändringar har stor betydelse för bostadstilläggets utveckling. Konjunkturinstitutet prognostiserar att boendekostnadsindex för bostads- och hyresrätter ökar för år 2015 med 1,4 procent och för år 2016 med 1,3 procent, samt för åren därefter med 2 procent per år.

Benägenheten att ansöka om bostadstillägg påverkar utgiften. Det är osäkert hur stort mörkertalet är, det vill säga hur många som är berättigade till bostadstillägg men som inte har det. Förändras benägenheten att ansöka om bostadstillägg kan utgifterna för bostadstillägg påverkas.

Riksdagen har beslutat om att höja bostadstillägget från 93 till 95 procent av boendekostnaden upp till boendekostnadstaket på 5 000 kronor per månad. Det beräknas höja utgifterna.

För år 2015 begär Pensionsmyndigheten *tilläggsanslag* för bostadstillägg. Det finns ett ingående överföringsbelopp om -260 miljoner kronor från tidigare år som påverkar överskridandet. En annan orsak är att utgiftsprognosen för 2015 har höjts något efter det att anslagsbeloppet fastställts. Överskridandet av anslagskrediten enligt prognosen är 14 miljoner kronor.

2015-07-23

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2015-2

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i maj 2015.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2015	2016	2017	2018	2019
Föregående prognosbelopp	8 653 000	8 386 900	8 018 500	7 758 400	7 504 000
Överföring till/från andra anslag					
Ändrade makroekonomiska antaganden	+4 000	+33 200	+157 600	+221 900	+317 100
Volym- och strukturförändringar	-14 900	-15 800	+400	+700	+1 100
Ny regel					
Övrigt					
Ny prognos	8 642 100	8 404 300	8 176 500	7 981 000	7 822 200
Differens i 1000-tal kronor	-10 900	+17 400	+158 000	+222 600	+318 200
Differens i procent	-0,1	+0,2	+2,0	+2,9	+4,2

Ändrade makroekonomiska antaganden

Utgifterna för bostadstillägg påverkas av inkomstindex/balansindex, prisbasbeloppet och boendekostnadsutvecklingen.

Prognosen för balansindex/inkomstindex har sänkts för åren 2016–2019 jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Prognosen för den inkomst som tas upp vid beräkningen av BTP har av det skälet sänkts för åren 2016-2019. Detta har haft en höjande effekt på utgiftsprognosen för bostadstillägg för åren 2016-2019.

Konjunkturinstitutets prognos för förändring av boendekostnadsindex avseende bostads- och hyresrätter är höjd något för 2015 men sänkt något för 2016 jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning.

Volym- och strukturförändringar

De retroaktiva utgifterna beräknas bli något lägre jämfört med föregående anslagsuppföljning. Utgiftsprognosen är därför sänkt av detta skäl. Antalet förmånstagare beräknas bli något fler. Utgiftsprognosen är därför höjd på sikt.

1:4 Äldreförsörjningsstöd

Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

2015	2016	2017	2018	2019
805 200	881 900	958 400	1 026 000	1 094 800

Analys

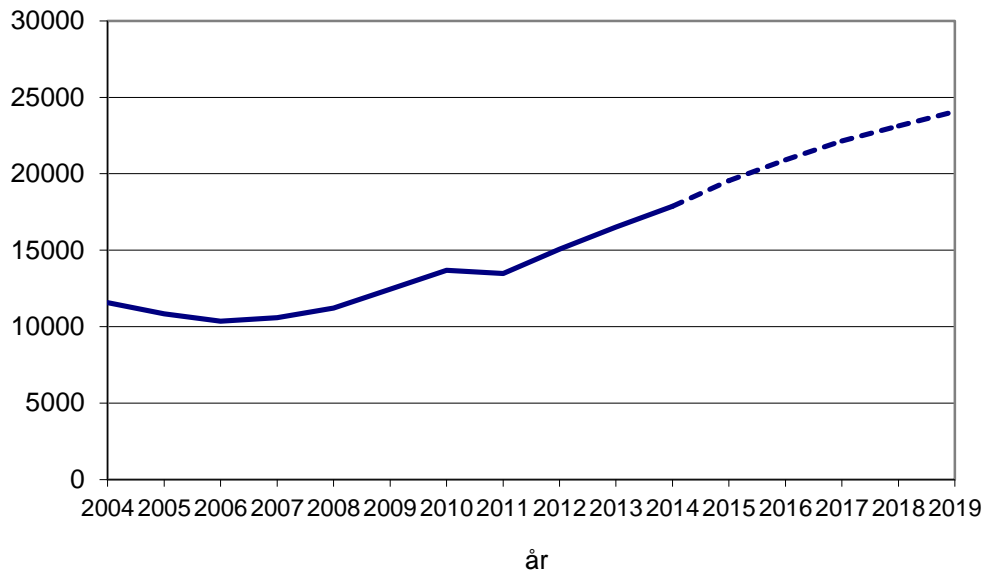
Förmånen är avsedd för personer 65 år och äldre som inte får sina grundläggande försörjningsbehov tillgodosedda genom andra pensionsförmåner.

Medelantalet personer med äldreförsörjningsstöd (ÄFS) beräknas till 19 500 år 2015. Antalet personer med ÄFS beräknas öka under kommande år eftersom en större andel av dem som är födda 1938 eller senare är berättigade till ÄFS jämfört med dem som är födda 1937 eller tidigare. För den sistnämnda gruppen kan hel garantipension ersätta ÄFS efter 10 års bosättningstid. En del av den utgift som för födda 1937 eller tidigare bokförs under anslaget garantipension bokförs därför för födda 1938 eller senare under anslaget äldreförsörjningsstöd. Denna olikhet mellan födelseårgångarna påverkar antalsutvecklingen för ÄFS under prognosperioden.

Antalet förmånstagare påverkas av minskad eller ökad invandring. Invandringen (asylskäl) har under de tre senaste åren ökat. Ungefär två procent är över 60 år av dem som invandrar av asylskäl och som får uppehållstillstånd.

Till år 2019 beräknas antalet förmånstagare öka till 24 100 personer.

2015-07-23

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i maj 2015.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2015	2016	2017	2018	2019
Föregående prognosbelopp	803 300	881 100	957 000	1 026 700	1 094 800
Överföring till/från andra anslag					
Ändrade makroekonomiska antaganden	+200	-900	-300	-2 400	-1 800
Volym- och strukturförändringar	+1 700	+1 700	+1 700	+1 700	+1 800
Ny regel					
Övrigt					
Ny prognos	805 200	881 900	958 400	1 026 000	1 094 800
Differens i 1000-tal kronor	+1 900	+800	+1 400	-700	0
Differens i procent	+0,2	+0,1	+0,1	-0,1	0

Ändrade makroekonomiska antaganden

Prognosen för prisbasbeloppet har sänkts för åren 2016, 2018-2019 jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Eftersom skälig levnadsnivå är knuten till prisbasbeloppet har denna förändring haft en sänkande effekt på utgiftsprognosen för dessa år.

Konjunkturinstitutets prognos för förändring av boendekostnadsindex avseende bostads- och hyresrätter är sänkt för år 2016 jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Det har haft en sänkande effekt på utgiftsprognosen för åren 2016-2019. För år 2015 är prognosen för boendekostnadsindex marginellt uppjusterat jämfört med föregående anslagsuppföljning.

2015-07-23

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2015-2

Volym- och strukturförändringar

Antalet förmånstagare har justerats upp något för åren 2015-2019 jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Det är främst de som har låga belopp som beräknas bli fler.

2015-07-23

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2015-2

2:1 Pensionsmyndigheten

Tabell 2:1.1 - Prognos anslag. Beloppen i löpande priser, 1000-tal kronor

2015	2016	2017	2018	2019
543 646	535 080	542 220	556 736	571 067

Analys

Prognosen för de förvaltningskostnader som belastar anslaget 2015 är oförändrad jämfört med den prognos som lämnades i maj.

2019 beräknas de totala administrationskostnaderna nu till 1 475 miljoner kronor med prisuppräknning inkluderad. Detta är en minskning med 2 miljoner kronor (0,1 %) jämfört med föregående prognos till följd av förändrade framräkningsfaktorer. I 2015-års priser beräknas administrationskostnaderna, såväl anslags- som totalnivån, sjunka något till 2016 för att därefter ligga i princip fast över tiden.

Anslagsöversikt

Av tabell 2:1.2 nedan framgår att prognostiserade kostnader ryms inom ramen för tilldelade anslagsmedel för år 2015.

Tabell 2:1.2 - Anslagsöversikt 2015. Beloppen anges i 1000-tal kronor

Ingående överföringsbelopp	Anslag 2015	Tilldelade medel	Prognos för hela året	Årets över-/underskridande	Avvikelse från tilldelade medel	Högsta anslagskredit	Tillgängliga medel	Överskridande av anslagskredit
15 972	533 825	549 797	543 646	-9 821	6 151	16 033	565 830	0

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen som följer görs en jämförelse med den prognos som lämnades i maj 2015. Förändringarna utgörs av förändrade framräkningsfaktorer och kommer inte av förändringar i verksamheten.

Tabell 2:1.3 - Prognosjämförelse. Beloppen i löpande priser, 1000-tal kronor

	2015	2016	2017	2018	2019
Föregående prognosbelopp	543 646	534 671	543 492	557 859	571 773
Överföring till/från andra anslagposter					
Ändrade makroekonomiska antaganden					
Volym- och strukturförändringar					
Ny regel					
Övrigt	0	409	-1 272	-1 123	-706
Ny prognos	543 646	535 080	542 220	556 736	571 067
Differens i 1000-tal kronor	0	409	-1 272	-1 123	-706
Differens i procent	0,0	0,1	-0,2	-0,2	-0,1

De totala administrationskostnaderna

I de följande tabellerna redogörs för Pensionsmyndighetens prognos för de totala administrationskostnaderna samt fördelningen mellan de olika finansieringskällorna först i löpande priser (tabell 2:1.4), därefter i 2015-års priser (tabell 2:1.5).

2015-07-23

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2015-2

*Totala kostnader – löpande priser***Tabell 2:1.4 - Totala administrationskostnader** Beloppen i löpande priser, 1000-tal kronor

	2015	2016	2017	2018	2019
Total administrationskostnad	1 370 000	1 371 079	1 400 638	1 438 137	1 475 154
Varav Anslagsmedel	543 646 39,7%	535 080 39,0%	542 220 38,7%	556 736 38,7%	571 067 38,7%
AP-fonderna	483 566 35,3%	484 587 35,3%	495 979 35,4%	509 258 35,4%	522 366 35,4%
Premiepensionsfonderna	342 788 25,0%	351 411 25,6%	362 439 25,9%	372 142 25,9%	381 721 25,9%

Analys

Vid framräkningen av kostnaderna för åren 2016-2019 tas hänsyn bland annat till makroekonomiska förutsättningar som erhålls från Konjunkturinstitutet. För administrationskostnaderna har Konjunkturinstitutets beräknade KPI beaktats samtidigt som vi gör en egen bedömning av löneutvecklingen på Pensionsmyndigheten. Eftersom Pensionsmyndighetens totala kostnader utgörs till drygt 40 procent av personalkostnader har bedömda löneökningar använts motsvarande denna andel och resterande andel av framräkningen har utgjorts av KPI från Konjunkturinstitutets beräkningar.

För fördelningen av kostnader mellan de tre finansieringskällorna används Pensionsmyndighetens modell för kostnadsfördelning. Utifrån analys av verksamhetsplaner och prognoser för de kommande åren beräknas procentsatser för att skatta fördelningen från och med 2015 och framåt. Denna kostnadsfördelning återspeglas i beräkningarna i utgiftsprognoserna och beräknade procentsatser framgår av tabellen ovan.

Trenden vad gäller kostnadsfördelningen har sedan myndighetsstarten pekat mot att AP-fondernas andel av finansieringen minskar på bekostnad av premiepensionssystemet. En anledning till detta är att avskrivningarna hos Försäkringskassan av de it-stöd som togs fram i samband med pensionsreformen, som till övervägande del finansieras via AP-fonderna, sjunkit kraftigt år för år samtidigt som våra övriga it-stöd, inklusive driften av dessa, belastat samtliga finansieringskällor med en mer jämn fördelning. Av de förkalkyler som gjorts i samband med framtagande av långsiktiga utgiftsprognoser samt budgetunderlag kan vi dock se att denna trend vad gäller kostnadsfördelningen avstannar framöver eftersom de äldre it-stöden hos Försäkringskassan blir i stort sett slutavskrivna under 2015.

Under 2014 skedde en nivåsänkning av anslagsfinansieringens andel till följd av de stora informations- och konsumentsatsningarna, med bland annat kampanjen Prognos till alla, som drogs igång och som endast till liten del finansieras via anslagsmedel. Under 2015 ökar anslagsfinansieringens andel tillfälligt när vi använder uppkommet anslagssparande till fortsatta satsningar inom bostadstillägg.

Framöver växer premiepensionssystemet hela tiden i omfattning vad gäller antal sparare, förvaltad kapital, antal pensionärer och belopp som betalas ut. För inkomst- och tilläggspension (AP-fonderna) är volymerna relativt oförändrade medan

2015-07-23

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2015-2

garantipensionen (anslag) visar på minskade volymer framöver. Samtliga dessa förutsättningar påverkar kostnadsfördelningen framöver.

Totala kostnader – 2015-års priser

För att tydligare visa på vilka delar av verksamheten som ökar respektive minskar i kostnad görs ytterligare analys av de totala administrationskostnaderna nedan där prognostiserade administrationskostnader anges i fasta priser.

Tabell 2:1.5 - Totala administrationskostnader Beloppen i 2015-års priser, 1000-tal kronor

	2015	2016	2017	2018	2019
Total administrationskostnad	1 370 000	1 350 000	1 350 000	1 350 000	1 350 000
Varav Anslagsmedel	543 646	526 854	522 617	522 617	522 617
AP-fonderna	483 566	477 137	478 048	478 048	478 048
Premiepensionsfonderna	342 788	346 009	349 335	349 335	349 335

Analys

Under hela perioden beräknas det ske en förskjutning mellan de olika kostnadsslagen till följd av det pågående utvecklingsarbetet. Denna förskjutning sker från ärendehandläggning till informationsuppdrag samt till kostnader för drift och förvaltning av it-system.

Utvecklingstakten medför att kostnaderna för avskrivningar successivt ökar under perioden. Budgetmässigt motverkar vi detta med sänkta lokalkostnader, minskad andel konsulter inom it och kundservice, och sänkta kostnader i samarbetet med Försäkringskassan. Sammantaget ger dessa förändringar en jämn kostnadsnivå över åren.

Räntekontokredit (enligt 7 kap 4 § budgetlagen)

Pensionsmyndighetens räntekontokredit är avsedd för såväl skulden för uppbyggnaden av premiepensionssystemet som kreditutrymme för administrationskostnader som innefattar de tre finansieringskällorna. Räntekontokrediten för Pensionsmyndigheten täcker därmed fyra delar. Administrationskostnader som finansieras via premiepensionssystemet ökar belastningen av räntekontokrediten med drygt 25 miljoner kronor månatligen fram till den månad då det faktiska avgiftsuttaget görs från premiepensionsspararnas konton. 2015 planeras avgiftsuttaget till maj månad.

Krediten för administrationskostnader finansierade via anslag och AP-fondsmedel används endast om behov skulle uppstå. Detta har ännu ej skett.

Nedan redovisas den ackumulerade skulden till Riksgälden avseende räntekontokredit vid utgången av respektive år till den del den avser uppbyggnaden av premiepensionssystemet.

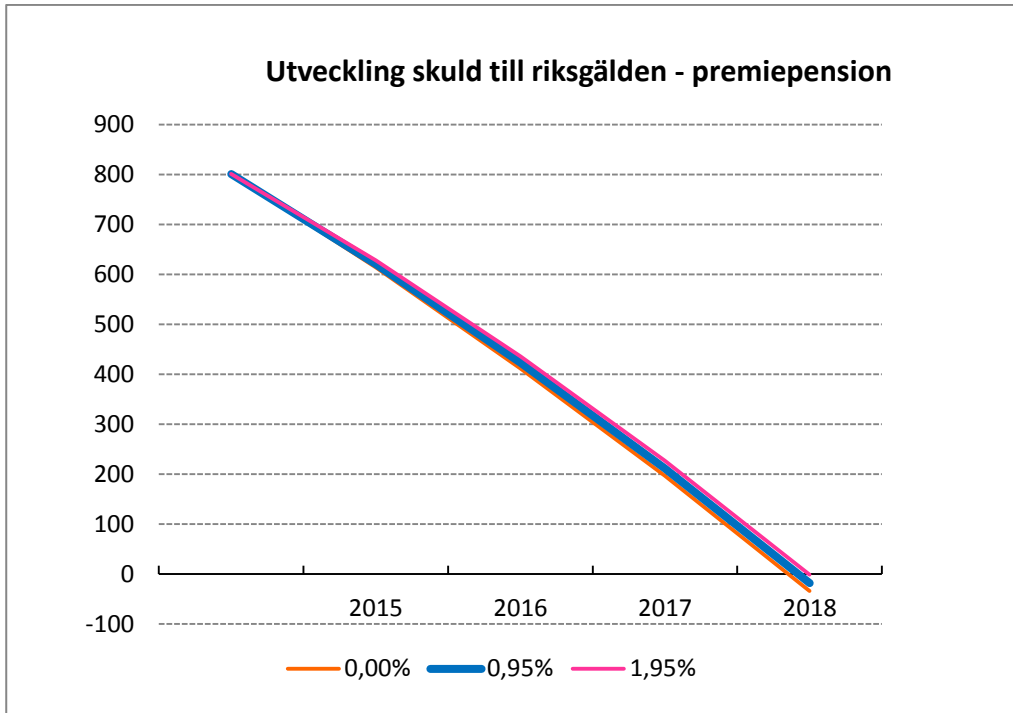
Tabell 2:1.6 - Skuldprognos avseende uppbyggnaden av premiepensionssystemet.

Beloppen i löpande priser, 1000-tal kronor

År	2015	2016	2017	2018
Belopp tkr	620 909	423 546	211 549	0

2015-07-23

Följande diagram visar en prognos över skuldens utveckling fram till år 2018 då den ska vara helt återbetald.

De tre kurvorna i diagrammet illustrerar ackumulerad skuld vid olika antaganden om räntans storlek för de lån som finns hos Riksgälden. Nuvarande genomsnittlig ränta är 0,95 %.

Analys

Skulden för uppbyggnaden av premiepensionssystemet ska amorteras på ett rättvist sätt mellan generationerna och vara återbetald 2018. Som underlag för detta finns en modell där beräknade avgifter matchar kostnader och amorteringar. Storleken på de årliga amorteringarna är främst beroende på värdet på pensionsspararnas tillgångar. Diagrammet ovan visar att skulden är återbetald 2018 med angivna förutsättningar.

Särskild kredit (enligt 7 kap 6 § budgetlagen)

För att klara likviditetsbehovet i fondhandeln behövs en särskild kredit. Krediten har sedan myndighetsstarten 2010 uppgått till 9 000 miljoner kronor. Från 2014 har krediten sänkts till 8 000 miljoner kronor. Pensionsmyndigheten ser löpande över det framtida behovet av kreditutrymme för fondhandeln. Av arbetsmaterial framgår två alternativa synsätt på krediten. Antingen fastställs en servicenivå för spararnas fondbyten som med rimlig säkerhet kan uppnås med en viss kreditnivå. Beräkningar visar till exempel att systemet klarar att 10 procent av spararna begär ett fondbyte samma vecka och att bytet påbörjas inom fem dagar om kreditnivån kvarstår på 8 000 miljoner kronor. En alternativ lösning är att sänka kreditnivån kraftigt, men samtidigt införa möjligheten att höja krediten med kort varsel.

Analys

Behovet av den särskilda krediten är beroende av antalet fondbyten, pensionsspararnas behållning och i vilka fonder som handel sker. Under 2015 har användningen av

2015-07-23

krediterna som mest uppgått till 638 miljoner kronor under en dag (2015-03-31). Under 2013 nyttjades krediterna som mest under en enskild dag med 1 239 miljoner kronor och under 2012 var motsvarande belopp 4 435 miljoner kronor. Användningen av kreditramerna ökade successivt fram till 2011 då krediterna en enskild dag nyttjades med 7 225 miljoner kronor strax före möjligheten för förvaltningsbolag att göra automatiska massfondbyten stoppades.

Historiskt har det visat sig att då osäkerhet råder på finansmarknaden, till exempel vid kraftig börsnedgång, ökar fondbytena och därmed belastningen av krediterna oavsett om förvaltningsbolag är inblandade eller inte. På lång sikt, i takt med att premiepensionssystemet växer och det totala förvaltade kapitalet som kan bli föremål för fondbyten successivt ökar, stiger användningen av den särskilda krediterna.

Från den 21 februari 2014 har Pensionsmyndigheten tagit bort möjligheten att göra fondbyten vid inloggning med pinkod. Alla byten sker nu via inloggning med e-legitimation (via dator eller mobil) eller via blankett. Syftet med att ta bort inloggning med pinkod för fondbyten är att öka säkerheten för pensionssparare och pensionärer enligt myndighetens säkerhetsstrategi.

2015-07-23

Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

1:5 Barnpension och efterlevandestöd

Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

2015	2016	2017	2018	2019
926 200	1 013 800	1 094 000	1 150 100	1 230 400

Analys

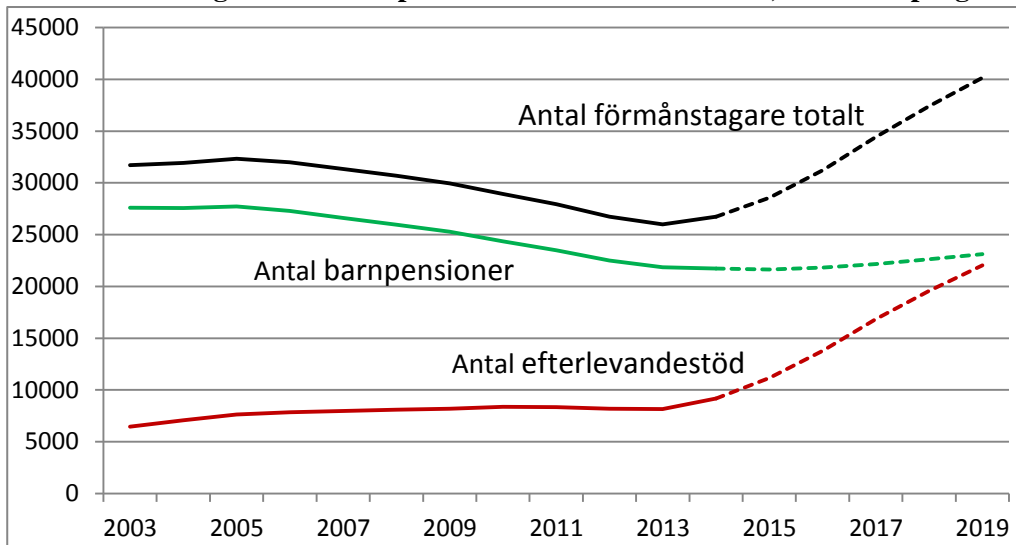
För år 2015 beräknas utgifterna för barnpension bli 702 miljoner kronor och för efterlevandestöd 224 miljoner kronor.

Antalet barnpensioner har minskat kontinuerligt sedan mitten av 00-talet. År 2014 var dock minskningstakten betydligt lägre än åren dessförinnan. Det beräknas att antalet barnpensioner kommer att vara ungefär oförändrat 2015 och 2016. För åren därefter beräknas att antalet kommer att öka. Antalet barnpensioner är vanligast för barn över 12 år. Antalet personer i de åldrarna beräknas öka enligt SCB:s befolkningsprognos.

Antalet efterlevandestöd minskade något under åren 2011 – 2013 men år 2014 ökade antalet, från 8 100 i december 2013 till 9 200 i december 2014. Det beror bland annat på att invandringen har ökat under de senaste åren. De barn som invandrar hit och vars ena eller båda föräldrar har avlidit har rätt att få efterlevandestöd. Denna utveckling kan antas fortsätta eftersom Migrationsverkets statistik visar att antalet asylärenden för ensamkommande barn ökade med 83 procent år 2014 jämfört med 2013. Det första halvåret 2015 var antalet ärenden 93 procent högre än motsvarande period 2014. I maj och juni var antalet ärenden ungefär 150 procent högre än motsvarande månad förra året. Vid framskrivningen av antalet efterlevandestöd har en utgångspunkt främst varit Migrationsverkets prognos från april 2015 för antalet ensamkommande barn. För 2015 har vi dock antagit betydligt fler asylärenden jämfört med Migrationsverkets prognos på grund av utvecklingen under de senaste månaderna.

Antalet efterlevandestöd påverkas också av att andelen bifall för internationella ärenden hos Pensionsmyndigheten ökade kraftigt 2014 som en följd av ändrad tillämpning. Utvecklingen under det första halvåret 2015 tyder på att denna andel kommer att öka ytterligare 2015 jämfört med 2014.

Det diagram som följer visar utvecklingen av antalet med de två förmånerna samt det totala antalet förmånstagare med barnpension och/eller efterlevandestöd.

Antal förmånstagare med barnpension eller efterlevandestöd, utfall och prognos

Medelbeloppet för barnpension påverkas av inkomstindex. Inkomstindex har räknats upp med 2,1 procent år 2015 vilket innebär att en inkomstgrundad barnpension har räknats upp med ungefär 0,5 procent vid årsskiftet 2014/2015. Medelbeloppet för barnpension beräknas trots det minska något mellan 2014 och 2015. Detta beror på att nybeviljade barnpensioner i genomsnitt är lägre än de som finns i beståndet. Medelbeloppet för barnpension beräknas bli ungefär oförändrat 2016 och öka för åren därefter. Medelbeloppet beräknas bli 31 500 kronor år 2015 och 32 600 kronor år 2019.

Medelbeloppet för efterlevandestöd, som främst påverkas av prisbasbeloppet, beräknas bli 14 900 år 2015 och 17 600 år 2019. Orsaken till den relativt kraftiga ökningen är att andelen efterlevandestöd som inte är samordnade med barnpension beräknas öka. En större andel av efterlevandestöden beräknas således vara oreducerade. Detta medför att medelbeloppet för efterlevandestöd ökar.

2015-07-23

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2015-2

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i maj 2015.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2015	2016	2017	2018	2019
Föregående prognosbelopp	929 400	992 500	1 058 300	1 146 300	1 240 800
Överföring till/från andra anslag					
Ändrade makroekonomiska antaganden	0	-3 800	-6 400	-23 800	-33 900
Volym- och strukturförändringar	-3 200	+25 100	+42 100	+27 600	+23 500
Ny regel	0	0	0	0	0
Övrigt					
Ny prognos	926 200	1 013 800	1 094 000	1 150 100	1 230 400
Differens i 1000-tal kronor	-3 200	+21 300	+35 700	+3 800	-10 400
Differens i procent	-0,3	+2,1	+3,4	+0,3	-0,8

Ändrade makroekonomiska antaganden

Prognosen för inkomstindex har sänkts för åren 2016 – 2019 och prognosen för prisbasbeloppet har sänkts för åren 2016, 2018 och 2019 jämfört med föregående anslagsuppföljning.

Volym- och strukturförändringar

Prognosen för antalet efterlevandestöd har höjts för kommande år vilket främst beror på att antagandet för ensamkommande flyktingbarn har höjts. Prognosen för antalet barnpensioner har justerats ned något för 2015 och 2016 men höjts något på sikt. Prognosen för medelbeloppet har höjts något bortsett från förändringar av prognoserna för inkomstindex och prisbasbeloppet. Detta gäller både för barnpension och för efterlevandestöd.

2015-07-23

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2015-2

1:7 Pensionsrätt för barnår

Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2015	2016	2017	2018	2019
Anslag (= tillgängliga medel=anslagsbelastning) ¹	6 875 558	7 196 146	7 414 600	7 440 300	7 828 800
Preliminär avgift	6 645 895	-	-	-	-
Reglering, avser förhållanden tre år tidigare	229 663	361 646	267 100	-40 200	0
Prognostiserad avgift för respektive år	6 607 201	6 834 500	7 147 500	7 480 500	7 828 800

1 Fastställd av riksdag eller regering.

Anslaget omfattar statliga ålderspensionsavgifter för barnår rätt till personer med barn under 5 år (adoptivbarn utgör ett undantag och pensionsrätten för dem beräknas från det datum när föräldern/föräldrarna får omvårdnaden vilket kan leda till att barnets ålder förskjuts till 10-års-åldern).

Den statliga ålderspensionsavgiften består av två delar: preliminär avgift som baseras på den beräknade pensionsrätten för barnår och ett regleringsbelopp som täcker avvikelser mellan det preliminära belopp som tagits ut och faktisk avgift. Regleringen äger rum tre år efter det att det preliminära beloppet tas ut.

Analys

För försäkrad förälder till små barn i åldern 0-4 år och/eller med adoptivbarn som inte uppnått 11-årsåldern, fastställs det pensionsgrundande beloppet som det förmånligaste av följande tre beräkningsalternativ:

1. En utfyllnad till den enskildes pensionsunderlag året före barnets födelse/året då adoptivbarnet är i adoptivföräldrars vård.
2. En utfyllnad till 75 procent av den genomsnittliga pensionsgrundande inkomsten för alla försäkrade under 65 år.
3. Ett fast belopp på ett inkomstbasbelopp.

Prognosen påverkas dels av antalsutvecklingen av barn huvudsakligen i åldern 0-4 år, dels av utvecklingen av medelbelopp som beräknas i de olika beräkningsalternativen. Medelbeloppen påverkas i sin tur av timlöneutvecklingen, inkomstbasbeloppets utveckling och utvecklingen av den pensionsgrundande inkomsten.

Anslagsbeloppet år 2015 är 6 876 miljoner kronor inklusive ett regleringsbelopp på 230 miljoner kronor. År 2016 beräknas anslaget uppgå till 7 196 miljoner kronor. Utvecklingen av anslagsposten, exklusive regleringsbelopp, följer utvecklingen av timlönen och inkomstbasbeloppet samt antalet barn i åldern 0-4 år åren 2016-2019. Åren 2016 och 2017 ökas anslaget med regleringsbelopp på cirka 362 miljoner respektive 267 miljoner kronor. Anslaget år 2018 minskar enligt prognosen med ett regleringsbelopp på cirka 40 miljoner kronor.

2015-07-23

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2015-2

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i maj 2015.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2016	2017	2018	2019
Föregående prognosbelopp	7 202 346	7 413 900	7 463 500	7 844 300
Överföring till/från andra anslag	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-9 500	-18 900	-67 000	-105 100
Volym- och strukturförändringar	+3 300	+19 600	+42 100	+89 600
Ny regel	-	-	-	-
Ändrat regleringsbelopp avseende tre år tidigare	0	0	+1 700	0
Ny prognos	7 196 146	7 414 600	7 440 300	7 828 800
Differens i 1000-tal kronor	-6 200	+700	-23 200	-15 500
Differens i procent	-0,1	0,0	-0,3	-0,2

Ändrade makroekonomiska antaganden

Antaganden om lägre ökning av inkomstbasbeloppet under perioden 2016-2019 orsakat av en ändrad beräkningsmetod, och en i stort sett oförändrad löneutveckling har en minskande effekt på anslagsbelastningen på mellan 10 – 105 miljoner kronor per år.

Volym- och strukturförändringar

SCB:s nya befolkningsprognos, som resulterade i ett ökat antal barn i åldrarna 0-4 år, ger en ökande effekt i anslagsprognosen för åren 2017 – 2019. För år 2019 beräknas ökningen av antalet som får pensionsrätt för barnår till drygt 4 000.

Ändrat regleringsbelopp avseende tre år tidigare

År 2018 ökas regleringsbeloppet med knappt två miljoner kronor i jämförelse med maj-prognosen.

Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget

Prognos. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2015	2016	2017	2018	2019
Pensioner från AP-fonderna	264 582 000	282 523 000	296 853 000	311 240 000	321 858 000
Övriga utgifter från AP-fonderna	2 866 000	2 983 000	3 077 000	3 136 000	3 200 000
Summa under utgiftstaket	267 448 000	285 506 000	299 930 000	314 376 000	325 058 000
Premiepensioner	5 983 000	7 472 000	8 954 000	10 658 000	12 626 000
Summa ålderspensionssystemet	273 431 000	292 978 000	308 884 000	325 034 000	337 684 000

De utgifter som redovisas i detta avsnitt omfattar den inkomstgrundade ålderspensionen, dvs. förmånerna tilläggspension, inkomstpension och premiepension. Dessa förmåner finansieras via AP-fonderna och premiepensionssystemet. Även AP-fondernas administrationskostnader, förvaltningsavgifter och kostnadsersättningar till Pensionsmyndigheten och Skatteverket m.fl. ingår i de utgifter som redovisas. Dessutom ingår överföringar av pensionsrätter till de europeiska gemenskaperna enligt lag (2002:125).

Utgifterna för de inkomstgrundade ålderspensionerna ingår inte i statens budget. AP-fondernas utbetalningar och administrationskostnader m.m. redovisas ändå under statens utgiftstak. Premiepensionerna redovisas däremot inte under utgiftstaket.

Analys

Utgifterna för de inkomstgrundade pensionsförmånerna ökade med 2,5 miljarder kronor år 2014, betydligt mindre än till exempel 2012 och 2013. År 2015 beräknas dessa utgifter öka med 11 miljarder kronor och år 2016 med 19 miljarder kronor. Under perioden 2017 – 2019 beräknas utgifterna öka med 15 miljarder kronor per år i genomsnitt. Variationerna förklaras i huvudsak av indexeringen av pensionerna, se avsnittet Prognoser för inkomstindex och balanstal.

Frånsett de variationer som orsakas av indexeringen ökar utgifterna för de inkomstgrundade ålderspensionerna. Utgiftsökningen beror främst på ett ökat antal ålderspensionärer och att en allt större andel av pensionärerna har inkomstgrundad ålderspension.

Antalet med inkomstgrundad ålderspension kan beräknas som summan av antalet tilläggspensioner för födda 1937 eller tidigare och antalet inkomstpensioner. Då bortses från dem som endast har premiepension. De har inte pension som sin primära inkomstkälla utan tar ut premiepension för att få tillgång till rabatter, t.ex. på kommunala färdmedel. I december 2014 var antalet med inkomstgrundad pension enligt denna definition 2 001 000. Det beräknas att detta antal har vuxit till 2 209 000 i december 2019.

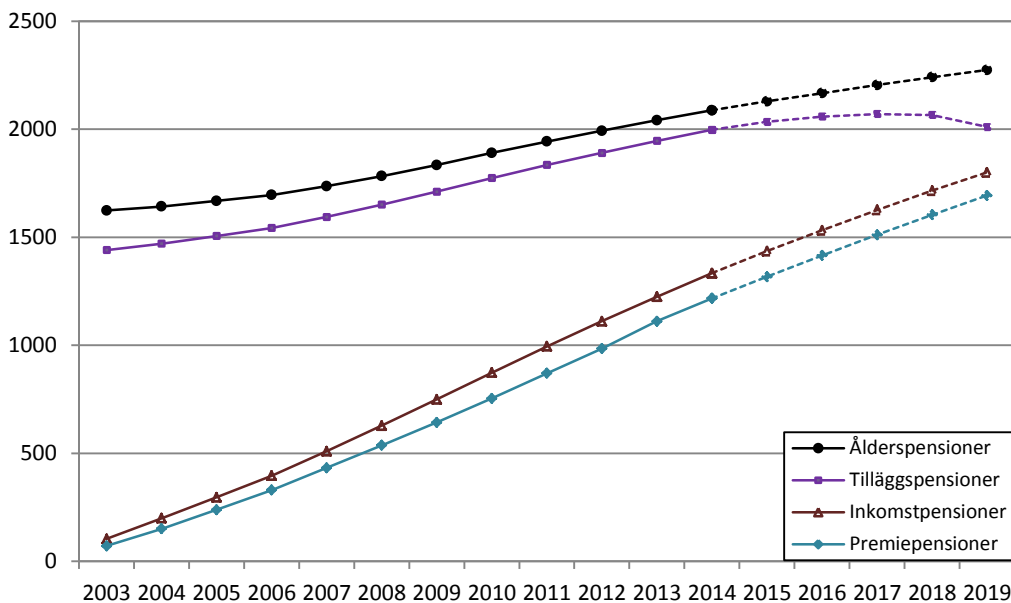
Antalet tilläggspensioner var 1 997 000 i december 2014 och beräknas vara 2 010 000 i december 2019. De som fyller 61 år från och med 2015 har inte rätt till någon tilläggspension. År 2019 kommer antalet tilläggspensioner att minska relativt kraftigt eftersom det inte tillkommer några 65-åringar med tilläggspension. De 65-åringar som får pension från och med detta år får enbart inkomstgrundad pension från det nya pensionssystemet, inkomstpension och premiepension.

Antalet inkomstpensioner var 1 334 000 i december 2014 och beräknas vara 1 800 000 i december 2019. Orsaken till den kraftiga ökningen är att allt fler födelseårgångar får rätt till denna förmån.

Antalet premiepensioner är färre än antalet inkomstpensioner trots att ungefär 10 000 personer endast har premiepension. De flesta av dem som endast har premiepension är yngre än 65 år. I december 2014 var det 114 000 pensionärer över 65 år som hade inkomstpension men ingen premiepension. En del av dem som har inkomstpension men ingen premiepension har inte heller rätt till premiepension eftersom premiepensionsrätter inte kunde tjänas in före 1995. Antalet premiepensioner, exklusive premiepensioner till efterlevande, var 1 217 000 i december 2014 och beräknas vara 1 693 000 i december 2019.

Diagrammet nedan visar hur antalet ålderspensioner (inklusive personer med endast garantipension) har utvecklats sedan 2003 och hur antalet beräknas fortsätta att öka. Dessutom redovisas utvecklingen för de olika inkomstgrundade ålderspensionsförmånerna.

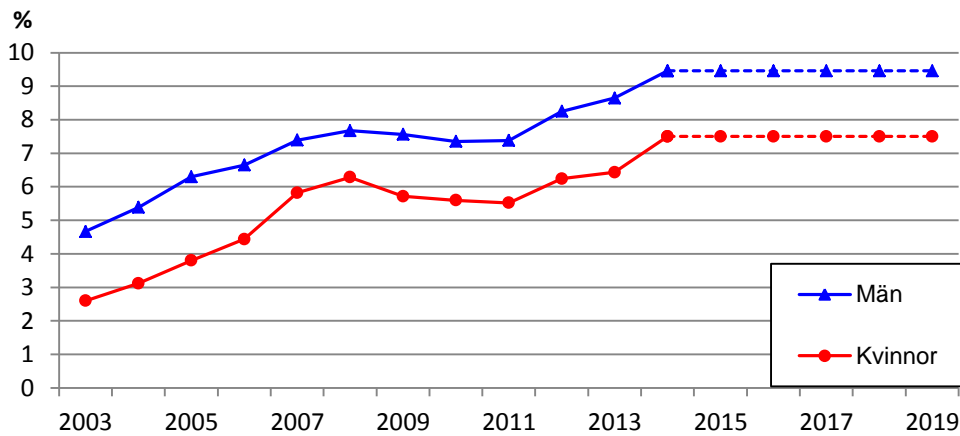
Antal ålderspensioner samt antal tilläggspensioner, inkomstpensioner och premiepensioner i december, 1 000-tal

Mellan 2002 och 2008 ökade antalet med tidigt uttag av ålderspension kraftigt. År 2009 skedde dock en uppbromsning av ökningstakten. Antalet och andelen 61-åringar med inkomstpension blev lägre 2009 jämfört med 2008. Mellan 2009 och 2011 sjönk denna andel ytterligare något. Antalet inkomstpensioner under 65 år ökade ändå dessa år eftersom antalet 63- och 64-åringar med inkomstpension ökade relativt kraftigt. Under åren 2012 – 2014 ökade andelen 61-åringar med tidigt uttag igen.

Följande diagram visar hur andelen 61-åringar med inkomstpension har utvecklats och vilka antaganden som har gjorts för kommande år. Dessa antaganden har stor inverkan på prognosen över det totala antalet med tidigt uttag. För åren efter 2014 antas att andelen blir densamma som för 2014. Detta är dock ett osäkert antagande.

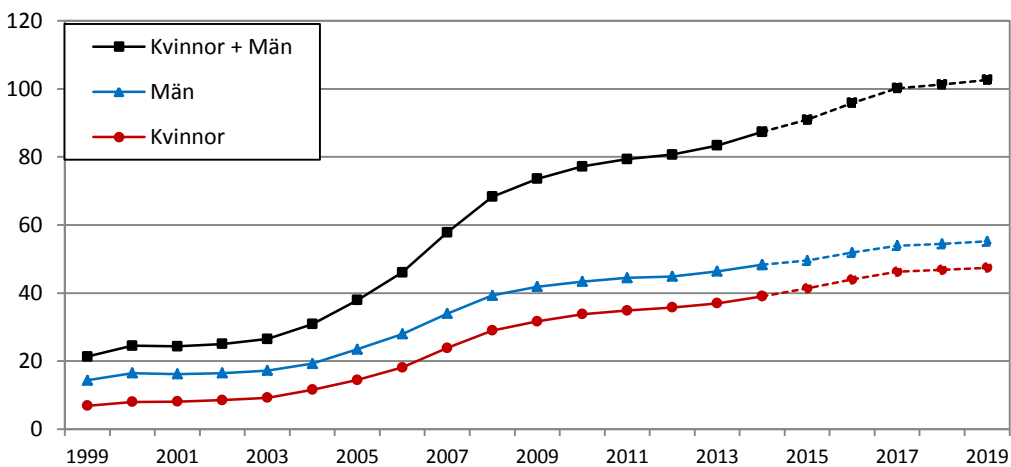
Andel 61-åringar med inkomstpension, % (bas: antal 61-åringar i befolkningen)

Det kan finnas flera skäl till att en person väljer att ta ut sin ålderspension före 65 års ålder. I vårt budgetunderlag redovisade vi ett antal sådana skäl. Eftersom det finns många olika orsaker att ta ut sin ålderspension tidigt är det svårt att bedöma utvecklingen på längre sikt. Pensioneringsbeteendet kan till exempel påverkas av konjunkturförändringar, eventuell balansering av inkomstpensionerna och regeländringar inom till exempel skattelagstiftningen, sjukförsäkringen och arbetslöshetsförsäkringen. En konjunkturedgång kan påverka pensioneringsbeteendet på olika sätt. Fler arbetslösa kan medföra att fler väljer tidigt uttag av ålderspension. Å andra sidan kan den ökade osäkerheten medföra att färre väljer att sluta förvärvsarbeta ”i förtid” och att färre väljer att ta ut sin ålderspension för att placera pensionsbeloppet i kapitalförsäkringar eller på annat sätt.

Det diagram som följer visar antal inkomstpensioner (före 2004 tilläggspensioner) i åldern 61 – 64 år sedan 1999 samt en prognos till 2019.

Antal personer i december med inkomstpension (före 2004 tilläggspension) i åldern 61 – 64 år, 1 000-tal

Antalet personer som senarelägger pensionsuttaget till efter 65 år ökade kraftigt under 00-talet men har ökat i långsammare takt därefter. Det är färre personer som tar sent uttag än tidigt uttag av ålderspension. De flesta som väljer sent uttag skjuter bara upp pensionsuttaget något eller några år medan antalet nybeviljade ålderspensioner med

tidigt uttag är relativt jämnt fördelat mellan 61 och 64 år. Därför har tidigt uttag större effekt på utgifterna än sent uttag.

Medelbeloppen för inkomstpension och premiepension beräknas öka kraftigt, vilket bland annat beror på tjugondelsinfasningen av dessa förmåner. Medelbeloppet för inkomstpension påverkas också av indexering. Medelbeloppet för premiepension ökar beroende på att nya ålderspensionärer har kunnat arbeta in premiepensionsrätt under fler år än tidigare födelseårgångar. Medelbeloppet för premiepension påverkas även av börsutvecklingen med mera. Medelbeloppet för inkomstpension beräknas öka med mellan 6 och 10 procent per år 2015 – 2019. Medelbeloppet för premiepension, exklusive premiepension till efterlevande, ökar med mellan 12 och 16 procent per år enligt beräkningen.

Medelbeloppet för tilläggspension beräknas minska eftersom denna förmån är under långsam avveckling.

År 2015 beräknas 64,4 procent av utbetalningarna utgöras av tilläggspension, 33,4 procent av inkomstpension och 2,2 procent av premiepension. År 2019 beräknas tilläggspensionens andel ha minskat till 49,4 procent. Inkomstpension beräknas då utgöra 46,8 procent av utbetalningarna och premiepension 3,8 procent. Under nästan hela prognosperioden kommer således tilläggspension att stå för merparten av utgifterna för inkomstgrundad ålderspension. Detta beror på att personer födda 1937 eller tidigare bara har rätt till denna förmån och att de som är födda något av åren 1938 – 1953 också har rätt till tilläggspension, dock i minskande omfattning.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i maj 2015.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2015	2016	2017	2018	2019
Föregående prognosbelopp	273 469 000	294 796 000	315 412 000	334 819 000	351 895 000
Varav utgifter under utgiftstaket	267 502 000	287 113 000	306 195 000	323 836 000	338 950 000
Ändrade makroekonomiska antaganden	0	-1 275 000	-5 761 000	-8 979 000	-13 461 000
Volym- och strukturförändringar	-149 000	-391 000	-560 000	-538 000	-469 000
Ny regel	-	-	-	-	-
Förändring av överföringar till EG	0	0	0	0	0
Förändring av administrationskostnader	+95 000	+59 000	+56 000	+57 000	+38 000
Ny prognos utgifter under utgiftstaket	267 448 000	285 506 000	299 930 000	314 376 000	325 058 000
Förändrad prognos för premiepensioner	+16 000	-211 000	-263 000	-325 000	-319 000
Ny prognos	273 431 000	292 978 000	308 884 000	325 034 000	337 684 000
Differens i 1000-tal kronor	-38 000	-1 818 000	-6 528 000	-9 785 000	-14 211 000
Differens i procent	+0,0	-0,6	-2,1	-2,9	-4,0

Ändrade makroekonomiska antaganden

Inkomstpension och tilläggspension påverkas främst av inkomstindex. Om balanseringen är aktiverad påverkas dessa pensioner av balansindex i stället för inkomstindex. Enligt prognosen följer pensionerna balansindex till och med 2017 (i

2015-07-23

föregående prognos till och med 2016). För 2018 – 2019 följer pensionerna inkomstindex. Tilläggs pension påverkas även av prisbasbeloppet.

Jämfört med föregående anslagsuppföljning har prognosen för balansindex respektive inkomstindex sänkts för 2016 – 2019. Prognosen för prisbasbeloppet har sänkts för åren 2016, 2018 och 2019.

Volym- och strukturförändringar

Prognosen för antalet inkomstgrundade pensioner har justerats ned något, främst i åldrarna 62 – 65 år.

Förändring för överföringar till EG

Prognosen för överföringar till EG:s tjänstepensionssystem är i stort sett oförändrad.

Förändring för administrationskostnader

Prognosen för AP-fondernas interna administrationskostnader och prestationsbaserade avgifter har höjts. Prognosen för provisionskostnaderna har höjts för 2015 – 2017 men sänkts för åren därefter. De regeländringar som aviseras i departementspromemorian Ds 2015:34 har inte beaktats vid prognosen.

Förändrad prognos för premiepensioner

Prognosen för antalet premiepensioner har sänkts något medan prognosen för medelbeloppet har höjts för 2015 men sänkts för kommande år.